

Mepepelime mo Ufaru ma Bulu a tyo ya Timoti

Ucuduwu wa aatagada a nda

Bulu da danai mepepelime ma nda a tyo ya Timoti. Timoti tsu walasa tā obolo na Bulu kuci adama a damma ama ada e Yesu. A mantsa ma na u danai mepepelime ma nda, Timoti yuwusan tā ulinga a kandaruwusā mbāngā n lyuci va Afisu.

Bulu danaa tā Timoti tsāra u kamba yi Ạtsumā o ulinga u na woo ronoo Ọa'isā o ubaṭa'ā adanga. Adama o ndolo ayi mepepelime'e u tā tapu nā cine aa dāngwa azagbain, waru nā cine wuntsayi Ọzā e Itoni a yuwan nden n le Ạtsumā o ulinga wā Yesu Zamawawa.

A'isā Ọzā e Itoni ana'an baṭā da na Ọzā e Itoni oo rito amayun adama a Ἄsula waru ubaṭā u na aa linga suru obolo adama a kambulai waru a kamba fo ama e ili i na ya 6ala le. Ayi mepepelime ma nda u ca tā azagbain a Ọa'isā Ọzā e Itoni uritosu ni iroci i sa'ani waru adama Ọzā e Itoni suru.

Ili i na i ri pe Ạtsumā a aatagada a nda

1. Icāsu (1:1-2)
2. Cine Ọa'isā aa yuwan wuma (1:3–3:13)
3. Ili i na Ḵsula o soko ntsu (3:14–4:5)
4. Ḵsalā a Bulu a tyo ya Timoti (4:6–6:21)

Ucuduwu

¹ Ḵmu da Bulu, za na aa danasaa wu. Ḵmu aajiyā e Yesu Kristi Zamawawa da adama a na Ḵsula nā

Yesu a zuwa yi tā wo o'wo ne. Əsula əyi da za vi iwawi i tsu. Yesu Zamawawa waru uzuwu wo okolo ə tsu.

² N ta dānasaa wu Timoti, mawun ma amayun mā vā adama o ucawu wo okolo ə wu.

Əsula a da Dada tsu, waru Yesu Zamawawa əyi da Żgbain tsu. N ta yuwusaan wu avasa a ca wu icigi ni isa'anit na asuvu nden.

Vu dāna nu urevu u munlu me epen

³ Ana n kārāi ə tyo e ida ya Makidoniya, n damma wu tā vu dānu atsumā a Afisu. Adama a na n ciga nuwu vu bāra ama o ro adama a lyawa uritosu wi ili i na i ri mejege shi. ⁴ She ə kuru ofoli a alabari e pere wan, agba she ə lungusā mantsa e itoni ya alabari o ugeru u limatan wa agadu a nkaya wan. Nna a yuwan ne ə tsu tāwā tā nu nronuloi ma adanshi n na n tsu kamba ama a yuwan wuma wu ucawu wo okolo e ekere ə Əsula shi. ⁵ Ili i na i zuwai vaa bāra le tsunda əyi da adama koyan na ri lo u shiwan ni icigi. Icigi i nda i tsu utā diga o okolo a na ə ri cece, na asuvu a sa'ani, nu ucawu wo okolo a amayun. ⁶ Amma ama o ro a batsa tā a lyawa ili i nda. Reve ə lungusā mantsa mā əbundā a adanshi e pere. ⁷ A ciga tā o o'wo munlu n Wilā mā Əsulazuva, agba ə ri nu urevu wa amayun e idanshi'i shi ko ana ə ri afalu a na e revei.

⁸ Tsu reve tā Wilā wa Musa u tu ulobonu nna vuma yuwan tsutoni nā əyi ununa Əsula a cigai.

⁹ Waru tsu reve tā Əsula a zuwa Wilā'ə adama a aza a na ə ri nā əbulā shi. Amma u zuwa tā Wilā'ə adama a aza a na a 'yuwain a yuwan tsutoni waru na aza a na aa yuwusan ili yu uwuyanu a

mantsa suru. Waru u zuwa le taq adama a aza a na a 'yuwain Asula waru na aza a na aa yuwusan unusu. U zuwa le taq waru adama a aza a na asuvu e le a ri cece shi, waru na aza a na aa yuwusaan Asula aganda shi. U zuwa taq Wila'a waru adama a aza a na aa gura una nan dada naq nan mma le. U zuwa le taq adama a aza a na aa yuwusan tsipere, na ali a na oo vosun na ali waru naq amaci a na oo vosun naq amaci. Waru Wila'a u ta lo adama a aza a na a winasa aza e le ana agbashi, na aza a na a yuwusan open obolo na aza a na a yuwusan open o ukobu wu uge'etosu. U zuwa taq Wila u ndolo adama a ama a na a yuwusan ili i wuya icu'un icu'un i na i wasain uritosu u sa'ani. 11 Uritosu u sa'ani u ta ntsaa na adanshi e ikaka i sa'ani i na moo ritosu adama a Asula a sa'ani. Ayi nda ayi da ikaka i sa'ani i na Asula a ca numu tsaq n damma ozo o ro.

Isa'aniya Asula a tyo ya Bulu

12 N godyoo taq Yesu Zamawawa za na ri Zagbain tsu, u ca mu tu ucira. Reve u ca mu ulinga waq abula waq yi tsaq n yuwaan yi. 13 Ili ya asalama i da, a na u yuwain ili i nda, adama a na n shi ta n tsu yuwusan adanshi a vama e ekere a ala a Zamawawa. N yuwusan taq ugenge wa ama a yi tsaq n yuwaan le iwuya o ure u na maa gura suru. Naq ne suru Asula o roco mu taq isa'ani ya yi adama a na n yuwusain ili i ndolo suru atsuma o ulambu wu urevu waru babu na n cayi okolo. 14 Zagbain yuwaan mu taq isa'ani ya abunda. Adama e isa'anit ya yi u zuwa mu taq n ca okolo, reve u ne'e mu icigi i na Zamawawa Yesu rocoi ama.

¹⁵ Yesu Zamawawa t̄wā t̄ ątsumā o uvadī tsārā u wawa ąz̄a o unusu. Īkaka'a amayun a dā, wāru vadī suru usu ikaka'a. Waru ątsumā a ama, ąmu da n shi n la'ai koyan da unusu suru. ¹⁶ Adama o ndolo, Yesu Zamawawa yuwaan mu t̄ isa'ani, reve waru u roco mu ankuri babu utyo, tsārā mo o'wo iroci e ekere a aza a na ąq̄ t̄wā ą usu nā ącāpā adama ą tsurā wuma u babu ukotu. ¹⁷ Tsu cayi Ȑsula ica, reve waru tsu ca niyi tsugbain. Tsu yuwusain ne babu ukotu. Ayi da Mogono ma babu ukotu, za na ą tse ene shi, agba u tsu kuwā shi. Ayi da Ȑsula ą nde'en. Ami.

¹⁸ Kafu mantsa ma nda, ama o ro a yuwan t̄ adanshi adama e ili i na vaa yuwan. Mawun mā vā, Timoti, uwua adanshi ą vā, waru adanshi ą vā'ą u toni t̄ adanshi a na a yuwan a aci ą wu dē ącāpā. N ciga t̄ adanshi a nda a ca wu ucira u na vaa yuwan mpolo n sa'ani. ¹⁹ Avu a yuwan ne mpolo, vu guz̄a ucawu wo okolo ą wu waru vu dānā na asuvu a sa'ani. Ozo o ro a 'yuwan t̄ na aa lyawa ucawu wo okolo e le u lyuwa elime a asuvu a sa'ani e le, ne da ucawu wo okolo e le ą lāngai ana upepu wu ucira u tsu lungusa wantsun. ²⁰ Ama o ro a na a yuwan ne, ele da Hamanaya nā Iskandari. Reve n ca ama a nda e ekere o ucira u Male, ne da oo rito she a yuwaan Ȑsula adanshi a vama† wan.

2

Uritosu adama a aganda

¹ Ili yu ufaru, n ciga t̄ n damma wu vu yuwaan za suru avasa. Nnā vaa yuwan ipati yā wu, vu pati Ȑsula u roco le isa'ani yā yi, reve vu damma Ȑsula

vu godyo tā. ² Tsu yuwayin ngono na aza a na a ri nā tsugbain suru avasa tsunda. Tsu yuwain ne adama tsu yuwain nden n sa'ani no okolo nden. Vu yuwan ne adama tsu yuwain cu'un vu nden n na Əsulə a cigai, waru tsu ta yuwan nden n sa'ani na ama. ³ Mayan ma avasa tsunda u tu ulobonu, waru tsu to yo'onoto Əsulə okolo nnā tsu yuwan ne. ⁴ Əsulə a da za na tsu wawa tsu, waru u ciga tā u wawa ama suru. Waru u ciga tā ama suru e reve ili i na i ri amayun. ⁵ Əsulə a tā a da. Waru vuma tā tā lo na tsu uwa e memere mā Əsulə na ama. Vuma tā ndolo əyi da Zamawawa Yesu goon. ⁶ Yesu Zamawawa da goon za na tsulayi koyan da ufalu, ana u cayi aciyayi reve o una yi. Əsulə a ca tā ikaka i nda ə tyo o uvadī a mantsa ma sa'ani ma na u dangwai.* ⁷ N damma du tā mejege suru suru, ana n damma ndū Əsulə a dangwa mu tā mo o'wo aajiya nā za va alajiya. Ulinga u və əyi da n rito Atakpacı ucawu wo okolo wa amayun.

⁸ A mantsa ma na i bolotoi biti adama i yuwaan Əsulə əgandə n ciga tā ali ə 'yəsan ekere e le zuva, nna a yuwusan avasa, waru n ciga tā ekere o ndolo ə dənə cece. She ə tsurə upan ko mawasan ətsumā a aza a na aa yuwusan avasa wan.

⁹⁻¹⁰ Waru n ciga tā əməci o oto itana i na yi ntsayi əməci a amayun o oto. O oto itana ulobonu, waru o oto itana i na yaa varu ama wan. O tsu roco tā ulobonu u le ətsumā e ili i na aa yuwusan. Madava me le ma da mo tso roco ulobonu u le ko iliyatsuvu

---

* **2:6** Ure u ro u na aa damma urevu wa yi ubata u nda ayi da: Ukwə wə Yesu tsə kucci urotsu u da u na woo rocosu Əsulə a ciga tā a wawa ama. Urotsu u ndolo u təwə tā a mantsa ma na wu ntsayi.

i zinariya i na oo oto da shi. Waru iyedi yi ikebe† i le i da yoo rocosu ulobonu u le shi. A suma ili i ndolo suru.

¹¹ Amacı o polo atsuvu reve waru o rito ben na a yuwin tsutoni. ¹² N lyawa amatci o rito ali shi, waru n lyawa le a tsurę tsugbain a aci a ali shi. Amma amatci o polo atsuvu ulobonu. ¹³ Ili i na i tawai na ne ayi da Adamu da Asulę a fara yuwain, reve u kuru na Hawa.† ¹⁴ Reve waru Mekerenkesu ma pusaqan ka ugbozu, dada unusu wee teme. Mekerenkesu ma pusaqan Adamut ugbozu shi. ¹⁵ Adama o ndolo, Asulę a ta wawa amatci ana aa matsasan muwun, agba waru a dana nu ucawu wo okolo. A 'yuwan a ciga a yuwan icigi waru a yuwan wuma u na Asulę a cigai. A yuwan nden n wuma u mejege.

3

Uritosu adama a azagbain

¹ Adanshi a nda amayun a da: Vuma na cigai wo o'wo zagbaint qatsumaq a aza e Itoni, u ta zama ili i sa'ani. ² To, zagbain nu u ciga u 'yuwan u yuwan wuma u na ama aa yuwan adanshi a vama adama a yi wan. U ciga u 'yuwan woo o'wo vali vu ka ta. U ciga u 'yuwan u golobo aciyayı, waru u dana nu ugbozu. U dana na ala a sa'ani. U kalyuwę omocin a na a tawusę o u'wa wa yi ulobonu, waru u gura rito ama. ³ She vuma ndolo wo o'wo ososowi wan, she u dana za vu ulungusu wan. U ciga u 'yuwan u dana ben. U 'yuwan u ciga u ciga nden n lafiya.

---

† **2:9-10** Ayi danshi Tsuheleni “iyedi yi ikebe” u ta yuwusan adanshi a muwara, cu'un muwara n na a tsu tsurę qatsumaq e inama i mala (Mat. 7:1).

She wo o'wo za vi icigi yi ikebe lon wan. ⁴ U ciga u 'yuwan u guzə u'wa yi ulobonu, reve waru muwun mə yi n yuwan tsutoni, waru a uwua adanshi a yi. ⁵ Nə vuma gura guzə u'wa wə yi ulobonu shi, cine waa gura guzə aq'isə a əza e Itoni a Əsulə? ⁶ She za na oo o'wo zaghain wo o'wo za vi Itoni i sa'avu wan, adama u 'yəşən avangaci wan o unə u na a dangwa niyi zaghain babu na u jimai, reve Mekerenkesu ma yuwan ulinga nu uvadu u ndolo reve u varu yi wan. ⁷ Waru aza a na a ri pe atsumə a aq'isə'a shi a yuwan adanshi a sa'ani a aci a yi ne da ama a yuwan adanshi a vama a aci a yi shi, waru wəqə riyə o wono a maza ma Mekerenkesu shi.

⁸ Ne da waru akambi a azaghain^{◊†} a aq'isə a əza e Itoni a ciga a 'yuwan ama a ca le tsugbain waru a dənəma a abulə. She oo o'wo ososowi wan, waru aq dənəni icigi yi ikebe uwuyan wan. ⁹ A ciga a 'yuwan o toni ili ya amayun i na Əsulə o roco ntsu adama a wuma wə əzə e Itoni. A ciga a 'yuwan a dənəna asuvu a sa'ani. ¹⁰ Kafu ama a dangwa le a yuwan ulinga wi ikambi ya azaghain a aq'isə'a, a yuwan ne'en ulinga u ro u na woo roco ama a abulə da waru a ta gura. Na a gura yuwan ulinga'a ulobonu, to, a ta gura o'wo akambi a azaghain a aq'isə'a.

¹¹ Ne da waru ka vu kambi va azaghain və aq'isə a əza e Itoni u ciga u 'yuwan e reve yi nə abulə, waru u dənəza va adanshi a vanvama wan. U gura bənə aciyəyi waru e ili i na waa yuwsan suru, u dənəna amayun.

◊ 3:8 Ajy. 6:1-7.

12 Kambi va azagbain və əa'isə a əza e Itoni u ciga u 'yuwan wo o'wo vali vu ka tə. U gura 6anə u'wa wə yi məbulə ulobonu. **13** Kambi va azagbain a əa'isə a na a yuwain ulinga u sa'ani u tə tsurə atsupu a tsugbain e ekere o ozo o ro waru a tə dashi yi okolo ubgamu ətsumə o ucawu wo okolo a yi e ekere e Yesu Zamawawa.

14-15 N zuwa tə okolo a na maa təwə ya'a wu gogo. Agba nə n tsurə n təwə kedu shi, əyi da i zuwai maa danasaa wu ili i nda, adama vu reve cine wu ntsayi ama a dənu ətsumə o u'wa wə Asula. Za na əyi da əa'isə a əza e Itoni a Asula a na a ri wuma, əyi da atsura ni ikyun ya amayun.

16 Apa abajini a amayun o ucawu wo okolo a tsu za na Asula a shi o soko ntsu:
 Zamawawa təwə tə nə lipu vuma,
 Ruhu və Asula roco tə a na əyi da Za və əbulə'a.
 Nlingata mə Asula me ene yi tə, waru a yuwan tə adanshi a yi o uvadı suru.
 Ama bətə bətə ətsumə o uvadı a zuwa tə okolo e ekere a yi,
 reve Asula a tara yi a tyo zuva ubətə u tsugbain. ◊

4

Morono ma atsuvu adama a munlu me epen

1 Agba Ruhu va Akizat damma tə a alanga eteshe, a mantsa mo ukosu ozo o ro a ta lyawa ucasu wo okolo e ili ya amayun. Reve o toni nan ruhu vu upusəsun wu ugbozu ni ili i na otoni a limə o rocosu. **2** Aza a na o tsu roco ili i ro reve a 'yəwə a yuwan ili i ro ko'o a tə təwə nu uritosu wo otoni a limə. Asuvu e le a kuwə tə de, ununa lipu

◊ **3:16** Rom. 1:4.

na rumu vu usuduwu kukulətoi. ³ Munlu n nda n ta dansa, u ri ulobonu a yuwan lolo shi, waru u ri ulobonu a lyuwa ilyalya i ro shi. Agba Asulə a yuwan tə ilyalya i ndolo adama aza a na e revei amayun waru ə usuyi amayu'un, a lyuwa reve a yuwaan Asulə mazəngə. ⁴ Ana wo o'woi ili i na Asulə a yuwain suru ə tu ulobonu, she tsu 'yuwan ili i ro pe wan. Tsu ushi nle nə mazəngə no okolo o ugodyusho. ⁵ Tsu reve tə adanshi ə Asulə na avasa ə kambəto le tə akiza.

⁶ Vu roco aza e Itoni ili i nda. Nə vu yuwan ne, vu to o'wo aagbashi ə abulə e Yesu Zamawawa. Waru ne da əvu aciyawu vaa yuwan ucira ətsumə e ikaka ya amayun e ili i na vu usuyi nu uritosu u sa'anı u na yoo tono. ⁷ She vu zuwa atsuvu e yitele i na e icinai nə Asulə, ko adanshi o tsulo wan. Apa nda ili i na vaa yuwan: Vu yuwan ukadu tsərə vu tsurə ucira ətsumə e isa'ani cine Asulə ə ri. ⁸ U tu ulobonu vu sudato lipu və wu tsərə vu tsurə ucira, amma nə vu yuwan wuma adama vu yo'onoto Asulə okolo, u tsu təwəqə tə ni isa'ani ətsumə e ili suru. U tu ulobonu yə'a wu gogo, waru ne da wəqə dənə a wuma wə wu we elime.

⁹ Ikaka i nda suru amayun a da, waru u tu ulobonu ə usu le suru. ¹⁰ Atsu tsu ta yuwusan abajini o ulinga nə ətsumalimə tsərə ama ə usu amayu'un. Tsu yuwan tə ne adama a na uzuwu wo okolo ə tsu e ekere ə Asulə a da u ri, za na ri wuma, əyi da u təwəi nə mawawa ma ama suru, waru mawawa mə Asulə u te e ekere a aza a na ə usuyi suru.

¹¹ Vu rito ili i nda, reve vu zuwa za suru u reve le. ¹² She vu lyawa ama o rono wu e ida adama a na

vu buwai mawun wan. Ciga 'yuwan vo o'wo iroci i na ąza e Itoni ąq kuru. Voo o'wo iroci ątsumą a adanshi a sa'ani ną nden n sa'ani. Ątsumą e icigi voo o'wo iroci. Ciga 'yuwan voo o'wo iroci ątsumą o ucawu wo okolo o ubgamu. Voo o'wo za vi izami ya ąmaci wan. ¹³ Vu deshe nu una ama Adanshi a Ąsula waru vu cuduwusa le, reve waru vu ritosu le. Vu yuwusan ili i nda hali n tąwa. ¹⁴ She vu 'yuwan une'e u sa'ani u na Ąsula a ca nuwu wan, a mantsa ma na azagbain a aa'isą a ąza e Itoni a kuruwą nuwu ekere, reve a yuwan adanshi a Ąsula a aci ąwu.

¹⁵ Vu yuwan ili i ndolo nu ucira wą wu suru. Vu yuwan ukadu vu yuwan ulinga u sa'ani adama ama ene ununa vaa lyuwusa elime. ¹⁶ Vu yuwan ugbozu ną wuma wą wu ni ili i na voo ritosu. Vu guzą ili i na i ri mejege ulobonu, ne da Ąsula aa wawa wu, waru u ta wawa aza a na a uwuwa nuwu.

5

Asala adama a adanshi no ozo o ro

¹ She vu yuwaanaabara adanshi nu upan wan, amma vu yuwaan yi adanshi ben gashi dada vą wu da. Vu yuwan adanshi no ololo gashi aza-wawa'a ą wu a da. ² Vu yuwaan mukuci ununa vaa yuwaan makuci mą wu, waru vu kuru ne esheli na akiza cine vą kuru na azawawa'a ą wu e esheli.

³ Ąza e Itoni a kamba mąruną ma na mą ri ną za na aa kamba yi shi. ⁴ Amma nnu u ri ną mawun ko muwun n tsukaya, na a ciga a 'yuwan o rito ure u sa'ani u na ą usuyi tsąra o roco isa'ani ya Ąsula ątsumą o u'wa u le nną ąq kalyuwusą aza a na a matsan nle. Ayi nda ąyi da ure u na aa tsupa aza a

na a matsan nle adama a na a kungwato nle. Waru Àsulà a tsu uwua tà uyo'o wi ili i ndolo lon.

⁵ Màrunà ma amayun, za na ri nà za vi ikambi shi, za na ri a nden mà yi e ekere a Àsulà da u gbasatoi. U tsu patishi tà Àsulà kuci, a yuwusan avasa urana nu usana suru. ⁶ Màrunà ma na gba mà ri a nden adama a mawwa mo uyo'o goon, aakwàkwa a da o okolo, ko na u ri wuma. ⁷ Vu rito aza e Itoni ili i nda suru, adama ama a tsurà ili i vanvama i na a damma aci e le wan. ⁸ Aza a na gba a 'yuwain a kalyuwà mmaci n le, hali nà mmaci n na a ri mpasa n tà, a 'yuwan tà a usu ili i na tsu ushiyi. Icu'un ya ama o ndolo a la'a tà aza a na a ri aza e Itoni shi ulambu wà agula.

⁹ Màrunà ma na ma ntsayi mà ushi ikambi, ayi da za na rawai a'wan kupotàli waru u bànà tà vali và yi ulobonu. ¹⁰ U dànà ni ica e ekere a ama adama a wuma u sa'ani u na u yuwain. Vu yuwan yeci i nda: U kungwato tà muwun mà yi ulobonu? U gura tà bànà omocin? U gura tà yuwaan aza e Itoni tsugbashi nu ukàdatosu wa aci? U kambà tà aza a na a ri atsumalima? U dànà tà ufobu u na waa yuwan isa'ani kuci?

¹¹ She aza e Itoni a kamba nrunà n na m buwai wawa'a ne tsunda wan. Adama a na ucira wi icigi u lipu u le u ta la'a ucawu wo okolo e le ya Zamawawa, reve aztawà a yuwan lolo ro. ¹² Ne da aa yuwan, reve a kuda nzuwulai n le nà Zamawawa.* ¹³ Waru a ta gura o'wo orogo, reve a uwa o tonishi

---

* ^{5:12} "Makuàda ma nzuwulai n na a yuwan nà Zamawawa" a rana ndede, kafu a kamba màrunà na abunda, u ta yuwaan aza a aqàlisà a aza e Itoni nzuwulai n na wàqà guzà aciyayi reve u dànà babu vali adama u yuwaan Zamawawa agàndà.

'wa 'wa a yuwusan idami. A taq kambato ugbozu u le a linga va ama, reve a kara a yuwusan adanshi a na a ntsayi shi. ¹⁴ Adama o ndolo n ta casu nrunaq n keke'en asala a yuwisan lolo ro. A yuwan limatan, reve a kalyuwaq 'wa le ulobonu. Ne da ma'yuwatan maa tsu maa gura damma ili i ro a aci e le shi. ¹⁵ Ozo o ro e le batsa taq de, reve o toni Male.

¹⁶ Naa ka vi Itoni ri ne edenge aza a na a ri nrunaq, nu u ciga u 'yuwan u kamba le waru waa lyawaa aaq'isaa a aza e Itoni nu ume u le shi. Tsara aq'isaa'a u gura kamba nrunaq ma amayun aza a na a ri naa za shi.

¹⁷ Azagbaint a na aa yuwusan ulinga u sa'ani a rawa taq a ca le tsugbain na atsupu a sa'ani. Ne da wu ntsayi a tyo aza a na a yuwusan ulinga waa Asulaa na aza a na oo ritosu ili i mejege ya Asulaa. ¹⁸ Apa ili i na i ri udanu atsuma Adanshi a Asulaa, "She vu pala unaa wu nan wan, a mantsa ma na waa yuwusan ulinga atsuma e ishina," waru a dana taq, "Lingi rawa taq u ushi atsupu a yi."

¹⁹ She vu zuwa atsuvu a adanshi a vama a na a tawayi adama a zaghain wan. She na ama a na e revei ili i na i farai a rawa ama e re ko ama a ta'atsu. ²⁰ Vu yuwaan zaghain za na yuwanin unusu adanshi a makkan maa aza e Itoni. Vu yuwan ne adama akapi e ene, tsara a uwu wovon u na aa yuwan unusu. ♦ ²¹ A makkan maa Asulaa ma da n yuwaan nuwu adanshi a nda, waru a makkan maa Yesu Zamawawa, waru a makkan maa nlingata maa Asulaa, aza a na Asulaa a dangwai. Vu zuwa ikaka i nda o ookolo a wu, she vu la'a ciga

---

◊ **5:20** Mat. 18:15-17.

nanza a aci a nanza wan. Ko vu yuwan adangulu wan.

22 She vu yuwan meje'en wan a mantsa ma na vaa dangula azagbain nu ukurusu we ekere a aci e le. Adama vu zuwa ekere q wu atsumq o unusu wo ozo o ro wan, agba vu danq cece.

23 N reve tq vu tq nq mbalaq. Adama o ndolo she vu sowo mini goon wan, amma vu bolo yi nq masayan ma inabi ke'en. U ta kamba wu.

24 Vu cuwan ozo o ro o to tono unusu, ama suru e reve tq nu unusu'u kafu a yuwaan le uge'etosu. Ozo o ro o tq lo aza a na aa yuwusan unusu, agba q tsu kpat'wq unusu u le shi, she na a jima lon.

25 Ne da waru ozo o ro o tq lo na aa yuwusan isa'ani, waru ama suru e reve tq nq ne, waru ozo o ro o tq lo a yuwusan isa'ani agba ama q tsu reve ne ele shi, she na a jima.

6

1 Aza e Itoni a na q ri agbashi a yuwan tsutoni na azagbain e le ulobonu. A yuwan ne tsaqq ama a yuwan adanshi a vama ala q Asula wan, waru tsaqq a yuwan adanshi a vama adama o uritosu wq yi wan. **2** Agbashi a na q ri aza e Itoni a na q ri na azagbain azq e Itoni, she q kudq a yuwaan azagbain e le tsutoni wan. Amma, agbashi'i q dashi yuwaan le tsugbashi, a na wo o'woi aza a na aa tsurusq ili adama o ulinga u le'e aza e Itoni a da, ncigata n le n da. Ayi da ili i na voo roco, reve waru vu damma azq e Itoni.

Utsuru wa amayun

3 Munlu me epen n ro n ta 'yuwan uritosu u nda, agba uritosu u nda u tu ulobonu nu ucira o

uritosu wā Yesu Zagbain Zamawawa, waru ele da ikyun yu ucira wi ili i na vuma aa yuwan a na Əsulə a cigai. ⁴ Za na ritoyi ili i ro ko'o u 'yəşən tə avangaci lon. Waru u ri nu urevu wa amayun shi. Cu'un vuma ndolo tsu yuwan tə məzəŋə a na waa yuwan mawasan mo urevu wi idanshi'i. Nu u yuwan ne, u tə təwəqə nə̄ mawasan ma na ama a uwa tsurala, reve waru ama a uwa nləngi. Reve waru u zuwa le a yuwan adanshi a na a lungusa aza e le, waru a dənə nə̄ majiyan me iwuya a tyo ubatə wā aza e le. ⁵ Ama a nda a tə ni izami ya addama kuci. A ri no okolo a sa'ani shi, waru a tsu yuwan adanshi a amayun shi. O tsu toni tə ədini tsərə a tsurə utsuru.

⁶ Isa'ani ətsumə e itoni yā Əsulə obolo na ankuri ətsumə e ili i na tsu ri nə̄ əyi, əyi da əbəjini o utsuru. ⁷ Ana a matsan ntsu, tsu təwəqə ni ili ətsumə o uvadı shi. Ne da waru woo o'wo nə̄ tsu kuwa, tsəq kəmbə ni ili shi. ⁸ Adama o ndolo, nə̄ tsu rī ni ilyalya ni itana yu u'otosu, u rawa tə tso o'wo na asuvu nden. ⁹ Ozo o ro a ciga tə oo o'wo aza o utsuru lon, ana a cigai ili i na i ri nə̄ əbula a amayun shi, reve a riya ətsumə a məlyungwā, reve a riya a maza ma na mə̄ lungusə nle na ama o ro. ¹⁰ Ili i na i zuwai əyi da, icigi yi ikebe lon əyi da ufaru wu cu'un vi iwuya suru. Ozo o ro a lyawa tə ucawu wo okolo, reve waru a təwəqə aciyele nə̄ ətsumoləngu adama a na a cigai ikebe lon.

Bulu ca ta Timoti əsala

¹¹ Əvu Timoti aagbashi a Əsulə a da. Adama o ndolo 'yuwan ciga vu suma iwuya i ndolo suru, waru vu toni ili yā əbula, reve vu yuwan ili i sa'ani. Vu yuwan wuma u sa'ani tsərə Əsulə a uwwa

uyo'o wā̄ wu. Vu roco ucawu wo okolo ni icigi. Vu lyuwa elime nu ulinga wā̄ wu, waru vu yuwan yi ben. ¹² Vu yuwan mpolo n sa'ani, adama o ucawu wo okolo ą̄ tsu, vu ɓānā̄ wuma u babu ukotu u na Ȣsulā a ca nuwu nu ucira. Vu yuwaan tā̄ de ama ą̄ abundā̄ adanshi a sa'ani adama a wuma u nda.

¹³ M bolo wu tā̄ nā̄ Ȣsulā, za na cayi vuma suru wuma, waru m bolo wu tā̄ nā̄ Yesu Zamawawa, za na yuwain adanshi a sa'ani ą̄ makakan ma Bontu Bilatu, ¹⁴ adama vu kuru ili i na u cigai mejege, babu ą̄shindā̄, tsārā̄ ozo o ro a yuwan adanshi a vama aci ą̄ wu wan. Adama o ndolo za lo na wee reme wu nu unusu shi, hali utā̄wu wā̄ Yesu Zamawawa.

¹⁵ Ȣsulā o to roco Zamawawa diga zuva a mantsa ma na wu ntsayi. Ȣsulā a da goon za na rawai a cibala, ą̄yi da goon za na ri nu ucira suru suru a yuwusan tsugono. Ayi da Mogono mo ngono, ayi da Zagbain va azagbain. ¹⁶ Ayi da goon za na ą̄q̄ kuwā̄ shi, waru u tā̄ pe ą̄tsumā̄ e ekan a na vadilimā̄ aa gura rawa zuzu shi. Za lo na e ene niyi de shi, waru babu za na aa gura ene yi. Tsu ca niyi tsugbain babu ukotu waru ucira za vā̄ yi da babu ukotu. Ami.

¹⁷ Vu damma ą̄zā̄ o utsuru ą̄tsumā̄ o uvadī u nda ą̄ 'yasañ avangaci wan, waru a zuwa okolo e le e ikebe i le wan. Ikebe yaa jima shi o to koto. Amma a zuwa okolo e le e ekere ą̄ Ȣsulā za na ri wuma kuci, waru ą̄yi da waa ca tsu Ȣli i na tsu cigai tsārā̄ waru tsu yuwan mazāngā. ¹⁸ Damma le a yuwan ulinga u sa'ani ni ikebe i le. A yuwan ulinga u sa'ani tapu waru e ne'e ą̄zā̄ o ulambu no okolo ą̄ tā̄. Ȣdānā̄ ufobu u na a kamba aza a na ą̄ ri nā̄ ą̄yi shi

q̄tsuma e ili i na q̄ Asula a ca nle. ¹⁹ Na a yuwan ne, ne da q̄ dānā a zuwusaa aciyele utsuru de zuva. U tā dānā ikyun yu usaa ya amayun adama e elime, waru ne da q̄a tsurā wuma wa amayun ko gogo.

²⁰ Timoti, vu ciga 'yuwan vu guzā ili i na Asula a ca nuwu ulobonu. Vulyawa adanshi o tsulo na aza a na a ciga nuwu shi, adama e ili i na ee desu urevu u le. Cu'un va adanshi o ndolo u tsu tāwāq̄ Asula ni ica shi. ²¹ Ozo o ro a lyawa tā o ucawu wo okolo e le adama q̄ cu'un va adanshi o tsulo o ndolo.

Lyawa isa'ani yā Asula i dānā obolo nā q̄du suru.

**Nzuwulai n Sa'avu na Tsishingini na adiva a
na a dangulai a Nzuwulai mu Ufaru**

New Testament in Tsishingini (NI:tsw:Tsisingini)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tsisingini

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tsisingini

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

bb185c63-dc44-572c-ae93-66252c4dfa1e